GENERALINĖS ADVOKATĖS ELEANOR SHARPSTON IŠVADA,

pateikta 2007 m. sausio 25 d. [1]

1. *Düsseldorf Finanzgericht* (Vokietija) nutartis dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą susijusi su dėvėtų drabužių, kuriuos *Euro Tex Textilverwertung GmbH* (toliau – *Euro Tex*) surinko, surūšiavo ir supakavo Vokietijoje bei eksportavo į Lenkiją, kuri tuo metu nebuvo Europos Sąjungos valstybė narė, teisingu muitiniu statusu. Šių drabužių muitinį statusą reglamentavo Europos sutartis, steigianti Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Lenkijos Respublikos asociaciją (toliau – Asociacijos sutartis) [2]. Atsakymas į klausimą, ar šie drabužiai turėtų būti laikomi „kilusiais Bendrijoje" ir todėl jiems taikytinas Asociacijos sutartyje numatytas preferencinis tarifas, priklauso nuo to, ar jų rūšiavimas laikytinas „pakankamu perdirbimu ar apdorojimu" šios sutarties 4 protokolo (toliau – 4 protokolas) 2 straipsnio 1 dalies b punkto prasme, ar vis dėlto jis priskirtinas „paprastoms operacijoms, kurias sudaro <...> surinimas (įskaitant komplektų sudarymą)" 4 protokolo 7 straipsnio 1 dalies b punkto prasme.

Susiję teisės aktai

Asociacijos sutartis

2. Asociacijos sutarties 10 straipsnyje numatomas į Lenkiją importuojamų Bendrijos kilmės produktų muitų laipsniškas mažinimas arba panaikinimas.

3. 34 straipsnyje nustatyta, kad 4 protokole pateikiamos preferencinių tarifų taikymo kilmės taisyklės.

1 — Originalo kalba: anglų.

2 — Pasirašyta Briuselyje 1991 m. gruodžio 16 d. (OL L 348, 1993, p. 2); pakeista 1997 m. birželio 30 d. Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Lenkijos Respublikos asociacijos tarybos sprendimu Nr. 1/97 (97/539/EAPB, EB, Euratomas) (OL L 221, 1997, p. 1).

4. 4 protokolo 1 straipsnyje numatyta:

„Šio protokolo prasme:

a) „Gamyba“ – tai bet koks perdirbimas ar apdorojimas, įskaitant surinkimą ar specifines operacijas;

b) „Medžiaga“ – tai bet kokia produkto gamybai panaudota sudedamoji dalis, žaliava, komponentas arba detalė ir t. t.;

<...>“ (Neoficialus vertimas)

5. Šio protokolo 2 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Siekiant įgyvendinti šią sutartį, kilusiais Bendrijoje laikomi šie produktai:

a) visiškai gauti Bendrijoje produktai, kaip apibrėžta šio protokolo 5 straipsnyje;

b) Bendrijoje gauti produktai, kurių sudėtyje esančios medžiagos ne visiškai gautos Bendrijoje, jei tokios medžiagos buvo pakankamai perdirbtos ar apdorotos Bendrijoje, kaip apibrėžta šio protokolo 6 straipsnyje;

<...>“ (Neoficialus vertimas)

6. 6 straipsnyje įtvirtinta:

„1. Taikant 2 straipsnį, nevisiškai gauti produktai yra laikomi pakankamai perdirbtais ar apdorotais, įvykdžius II priedo sąraše nustatytas sąlygas.

<...>

3. Šio straipsnio 1 ir 2 dalys taikomos, išskyrus 7 straipsnyje numatytus atvejus.“ (Neoficialus vertimas)

7. Pagal 4 protokolo 7 straipsnį:

„1. Nepažeidžiant šio straipsnio 2 dalies, nepaisant to, ar įvykdytos, ar neįvykdytos 6 straipsnyje nustatytos sąlygos, kilmės statuso nesuteikia šios nepakankamo apdorojimo ar perdirbimo operacijos:

<...>

b) paprastos dulkių nuvalymo, sijojimo, rūšiavimo, klasifikavimo, suderinimo (įskaitant komplektų sudarymą), plovimo, dažymo ir pjaustymo operacijos;

<...>

f) paprastas produkto surinkimas iš dalių, sudarant užbaigtą gaminį;

g) dviejų ar kelių operacijų, išvardytų a–f punktuose derinys;

<...>

2. Sprendžiant, ar produkto apdorojimas arba perdirbimas yra laikytinas nepakankamu, kaip apibrėžta 1 dalyje, atsižvelgiama į visas kartu tiek Bendrijoje, tiek Lenkijoje su tuo produktu atliktas operacijas.“ (Neoficialus vertimas)

8. 4 protokolo II priede „Apdirbimo ar perdirbimo operacijų, kurias reikia atlikti su kilmės neturinčiomis medžiagomis, norint, kad pagamintas produktas įgytų kilmės statusą, sąrašas“ pateikiama lentelė iš trijų skilčių: „SS pozicijos Nr.“,[3] „Produkto aprašymas“ ir „Kilmės statuso neturinčių medžiagų apdorojimas arba perdirbimas, suteikiantis prekei kilmės statusą“. Šioje lentelėje priešais SS pozicijos numerį „Buvęs 63 skyrius“ ir produkto aprašymą „Kiti([4]) gatavi tekstilės dirbiniai; rinkiniai; dėvėti drabužiai ir dėvėti tekstilės dirbiniai; skudurai; <...>“ nurodyta: „Gamyba, kurioje visos panaudotos medžiagos klasifikuojamos kitoje pozicijoje negu produktas“.

3 — Tarptautinės suderintos prekių aprašymo ir kodavimo sistemos konvencijoje reglamentuojama nomenklatūra, plačiau žinoma kaip „SS nomenklatūra“, yra Pasaulio muitinių organizacijos administruojama tarptautinė universali nomenklatūra.

4 — Tikriausia kalbama apie drabužius, kurių neapima du pirmesni SS skyriai.

9. SS nomenklatūros pozicijos numeris 6309 „Dėvėti drabužiai ir kiti dėvėti dirbiniai“ yra priskiriamas 63 skyriui („Kiti gatavi tekstilės dirbiniai; rinkiniai; dėvėti drabužiai ir dėvėti tekstilės dirbiniai; skudurai“). 63 skyriuje pateiktoje 3 pastaboje [5] nurodyta: „Tam, kad būtų klasifikuojami nurodytoje pozicijoje, dirbiniai <...> turi turėti ryškius dėvėjimo požymius ir <...> būti palaidi, surišti į ryšulius, supakuoti į maišus arba panašias pakuotes.“

Kioto konvencija

10. 1973 m. buvo priimta Tarptautinė muitinės procedūrų supaprastinimo ir suderinimo konvencija (pirminė redakcija) (toliau – Kioto konvencija arba konvencija) [6].

11. Europos Bendrija yra Kioto konvencijos šalis.

12. Konvencijos 2 straipsnyje nustatyta, kad kiekviena Susitariančioji Šalis „įsipareigoja siekti muitinės procedūrų supaprastinimo bei suderinimo ir tuo tikslu, vadovaudamasi šios Konvencijos nuostatomis, laikytis šios Konvencijos prieduose išdėstytų standartų ir rekomenduojamos praktikos“.

13. Tarybos sprendimu 77/415/EEB [7] Bendrija savo vardu priėmė Kioto konvencijos D.1 priedą „Priedas dėl kilmės taisyklių“. Savo praktikoje Teisingumo Teismas rėmėsi D.1 priedu, aiškindamas Bendrijos teisėje įtvirtintas kilmės taisykles [8].

14. D.1 priedo 3 standarte [9] nurodyta, kad, kai gaminant prekes dalyvavo ne mažiau kaip dvi šalys, prekių kilmė nustatoma pagal esminio pakeitimo kriterijų, pagal kurį „kilmė nustatoma kilmės šalimi laikant tą šalį, kurioje buvo atlikta paskutinė esminė apdorojimo arba perdirbimo operacija, laikoma

5 — 1995 m. gruodžio 14 d. Sprendimo *Colin ir Dupré*, C-106/94 ir C-139/94, Rink. p. I-4759, 21 punkte Teisingumo Teismas konstatavo, kad Suderintos sistemos komiteto aiškinamosios pastabos yra svarbios aiškinant įvairias tarifikacijas, tačiau jos nėra teisiškai privalomos.

6 — Kioto konvencija buvo peržiūrėta 1999 m. birželio mėnesį. Peržiūrėta konvencija įsigaliojo 2006 m. vasario mėnesį. Šioje išvadoje cituojamos pagrindinės bylos aplinkybių metu galiojusio pirminio konvencijos teksto nuostatos.

7 — 1977 m. birželio 3 d. Tarybos sprendimas, Bendrijos vardu priimantis tam tikrus Tarptautinės muitinės procedūrų supaprastinimo ir suderinimo konvencijos priedus (OL L 166, 1977, p. 1). 7 ir 8 standartai bei 10 rekomenduojama praktika nebuvo priimti ir nėra nagrinėjami šioje byloje.

8 — 1989 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *Brother International GmbH prieš Hauptzollamt Giessen*, C-26/88, Rink. p. I-4253, 15–21 punktai.

9 — Kioto konvencijos 4 straipsnyje apibrėžta, kad standartai yra „nuostatos, kurių visuotinis taikymas laikomas būtinu muitinės procedūrų suderinimui bei supaprastinimui pasiekti“.

pakankama, kad suteiktų prekei esminį pobūdį“ (Pataisytas vertimas) (D.1 priedo c sąvoka).

15. 3 standarto 1 pastaboje [10] įtvirtinta, kad praktikoje esminio pakeitimo kriterijus gali pasireikšti: taisykle, reikalaujančia pakeisti tarifo poziciją nurodytoje nomenklatūroje, sudarant išimčių sąrašus ir (arba) sąrašu gamybos arba perdirbimo operacijų, suteikiančių arba nesuteikiančių prekėms šalies, kurioje šios operacijos buvo atliktos, kilmę, ir (arba) *ad valorem* procento taisykle, kai naudojamų medžiagų procentinė vertė arba pridėtinės vertės procentinė dalis pasiekia nustatytą lygį.

16. 3 standarto 2 pastaboje nustatyta:

„Į išimčių sąrašus gali būti įtraukiamos:

a) apdorojimo arba perdirbimo operacijos, kurios, nors ir sąlygoja tarifinės klasifikacijos pozicijos pasikeitimą, nelaikomos esminėmis arba laikomos esminėmis tik tam tikromis sąlygomis;

b) apdorojimo arba perdirbimo operacijos, kurios, nors ir nesąlygoja tarifinės klasifikacijos pozicijos pasikeitimo, tam tikromis sąlygomis laikomos esminėmis.

A ir b punktuose nurodytos sąlygos gali būti susijusios arba su prekių apdorojimo rūšimi, arba *ad valorem* procento taisykle.“ (Pataisytas vertimas)

17. D.1 priedo 6 standarte nurodyta:

„Operacijos, neturinčios įtakos arba turinčios nedidelę įtaką esminėms prekių savybėms ir ypatybėms, ir ypač viena arba kelios toliau išvardytos operacijos nelaikomos esminiu apdorojimo arba perdirbimu:

a) operacijos, reikalingos išsaugoti prekes pervežimo arba sandėliavimo metu;

b) operacijos, skirtos pagerinti prekių pakuotę arba prekinę kokybę ar paruošti

10 — Kioto konvencijos 4 straipsnyje pastabos apibrėžiamos kaip „nurodančios kai kurias įmanomas veiklos kryptis, kurių turėtų būti laikomasi taikant atitinkamą standartą <...>“.

jas pervežti, pvz., prekių pakuočių išardymas ar surinkimas, prekių atrinkimas ir rūšiavimas, perpakavimas;

c) paprastos surinkimo operacijos;

d) skirtingos kilmės prekių maišymas, jei gauto produkto savybės iš esmės nesiskiria nuo maišytų prekių savybių.“ (Pataisytas vertimas)

Pagrindinė byla ir Teisingumo Teismui pateiktas prejudicinis klausimas

18. *Euro Tex* Vokietijoje valdė sertifikatą turinčią atliekų perdirbimo įmonę, vykdančią dėvėtų drabužių ir panaudotų tekstilės gaminių surinkimo, pervežimo, sandėliavimo ir perdirbimo veiklą.

19. Šioje byloje yra nagrinėjamas *Euro Tex* prekių rūšiavimo procesas. Nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą šis procesas apibūdintas kaip nurodyta toliau.

20. Pirmame etape iš surinktų gaminių buvo pašalintos atliekos ir jie buvo skirstomi į tinkamus ir netinkamus naudoti. Netinkami dėvėti drabužiai toliau buvo skirstomi atsižvelgiant į galimybes juos kitaip panaudoti (siūlų, valymo šluosčių gamybai, lopymui).

21. Antrame etape gaminiai buvo toliau skirstomi į drabužius, avalynę, šluostes ir perdirbti skirtas medžiagas, namų ūkio tekstilę ir moteriškus, vyriškus bei vaikiškus drabužius.

22. Trečiajame etape buvo atliekamas dar smulkesnis suderinimas [11]: drabužiai ir aksesuarai buvo suderinami į daugiau nei 80 kategorijų atsižvelgiant į medžiagos kokybę ir kitus klientų poreikiais grindžiamus kriterijus [12].

11 — Nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą vartojamus vokiečių kalbos veiksmažodį „sortieren“ ir jo vedinius verčiau į anglų kalbą veiksmažodžiu „to match“ ir jo vediniais. Šis vartojimas atitinka 4 protokolo 7 straipsnio 1 dalies b punkte pavartotą terminą apibūdinti penktąją („sijojimą“ (sifting or screening) laikant viena operacija) operaciją („matching“, „suderinimas“ arba „Sortieren“). Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas tik trumpai paminėjo ketvirtąją operaciją, kuri anglų kalba vadinama „sorting“ (rūšiavimas lietuvių kalba), o vokiečių kalba – „Aussondern“, kuri nėra prejudicinio klausimo dalykas.

12 — Kaip pavyzdys nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą išvardijamos 37 moteriškų drabužių kategorijos, kurios apima bendrojo pobūdžio drabužių kategorijas, pavyzdžiui, sukneles, sijonus, kelnes ir palaidines, kurios savo ruožtu suskirstytos į pakategores (daugiausia pagal audinius), taip pat papildomas kategorijas: sijonkelnes, korsetus, šilkines skaras, bikinius ir neperšlampamus apsiaustus.

23. Suderinimą vien rankiniu būdu atliko nuo šešių iki aštuonių *Euro Tex* darbuotojų. Visų pirma darbuotojai turėjo išrinkti madingus gaminius, suderintus atsižvelgiant į klientų grupes. Numatomų įdarbinti asmenų mokymai truko nuo vienos iki keturių savaičių. Jie buvo įdarbinami nuolatiniam darbui, tik jei galėjo atpažinti mados tendencijas.

25. *Euro Tex* ir Komisija Teisingumo Teismui pateikė rašytines pastabas. Nė viena šalis nepateikė prašymo būti išklausyta, todėl nebuvo jokio posėdžio.

Teisingumo Teismo vertinimas

24. 1998–1999 metais *Euro Tex* patiekė mažmeninės prekybos įmonėms Lenkijoje į maišus supakuotus suderintus tekstilės gaminius. Tarp jos ir atsakovės mokesčių inspekcijos kilo ginčas dėl prekių kilmės. *Euro Tex* teigė, kad jos atliktų operacijų pakako, kad suteiktų prekėms Bendrijos kilmės statusą, tačiau (dėl savaime suprantamų priežasčių) negalėjo pateikti jokių minėtos kilmės įrodymų. Byla buvo perduota *Finanzgericht Düsseldorf,* kuris pateikė Teisingumo Teismui tokį prejudicinį klausimą:

26. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pateikė klausimą, ar su išmestais drabužiais, kurių visų Bendrijos kilmė negali būti įrodyta, *Euro Tex* atliko pakankamas operacijas, kurios galutiniam produktui, t. y. surūšiuotiems ir suderintiems drabužiams, suteikė Bendrijos kilmės statusą.

„Ar nutartyje detaliai apibrėžtos suderinimo operacijos nėra paprastos suderinimo operacijos (Asociacijos sutarties) 4 protokolo 7 straipsnio 1 dalies b punkto prasme?“

27. 4 protokolo 2 straipsnio 1 dalies b punkte nustatyta, kad produktai, kurie nevisiškai gauti Bendrijoje, yra laikomi gautais Bendrijoje, jei jie buvo *pakankamai perdirbti ar apdoroti* Bendrijoje šio protokolo 6 straipsnio prasme. 6 straipsnio 1 punkto 1 dalyje numatyta, kad „pakankamo perdirbimo“ sąlygos nustatytos II priede.

28. Vadovaujantis II priedu, SS nomenklatūros 63 skyriuje nurodytų naudotų gaminių (apimančių nagrinėjamus gaminius) atžvilgiu kilmės statusą suteikiantis perdirbimas ir apdorojimas yra bet kuri gamyba, kurioje visos panaudotos medžiagos klasifikuojamos kitoje pozicijoje negu produktas. 4 protokolo 1 straipsnio a dalyje gamyba apibrėžta kaip „perdirbimas ar apdorojimas, įskaitant surinkimą ar specifines operacijas".

29. Šioje byloje nagrinėjami naudoti produktai po to, kai *Euro Tex* jas surūšiavo ir suderino, atitinkamu momentu, būtent ieškovei jas eksportuojant, buvo priskirti SS nomenklatūros 6309 pozicijai: dėvėti dirbiniai su ryškiais nudėvėjimo požymiais, tiekiami surišti į ryšulius, supakuoti į maišus arba panašias pakuotes. Taigi vadovaujantis 4 protokolo 2 straipsnio 1 dalies b punktu, Bendrijos kilmė suteikiama, jei visos ieškovės operacijose panaudotos medžiagos yra klasifikuojamos kitoje nei 6309 pozicijoje.

30. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nuomone, ir atrodo, kad šalys su tuo sutinka, taip yra šios bylos atveju: nors pačios medžiagos yra dėvėti dirbiniai, jos nepriskiriamos 6309 pozicijai, nes, prieš *Euro Tex* atliekant su jomis operacijas, jos nebuvo surištos į ryšulius, supakuotos į maišus arba panašias pakuotes.

31. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo teigimu, 4 protokolo 1 dalies a punkte pateiktas „gamybos" plačiąja prasme apibrėžimas, t. y. *bet koks* perdirbimas ir apdorojimas, įskaitant specifines operacijas, apima *Euro Tex* atliktas operacijas.

32. Nors eksportui naudoti dirbiniai *prima facie* tenkina 4 protokolo 6 straipsnio 1 dalyje numatytus kilmės statuso suteikimo kriterijus, šio protokolo 7 straipsnio 1 dalies b punkte numatyta, kad kilmės statuso nesuteikia tam tikros nepakankamo apdorojimo ar perdirbimo operacijos, t. y. „paprastos <...> rūšiavimo (ir (arba) [13]) suderinimo (įskaitant komplektų sudarymą) <...> operacijos". Akivaizdu, kad, vadovaujantis 6 straipsnio 3 dalimi, 7 straipsnio 1 dalies b punktui suteikiama pirmenybė 6 straipsnio 1 dalies atžvilgiu. Todėl, *Euro Tex* operacijoms taikant 7 straipsnio 1 dalies b punktą, surūšiuoti ir suderinti dėvėti drabužiai nelaikomi kilusiais Bendrijoje.

33. Galima teigti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas laikosi

13 — 7 straipsnio 1 dalies g punkte numatyta, kad ne mažiau kaip dviejų b punkte nurodytų operacijų derinio nepakanka, kad būtų galima suteikti produktams kilmės statusą.

nuomonės, jog *Euro Tex* atliktos rūšiavimo operacijos (veikiausiai atliktos pirmame ir antrame etapuose, aprašytuose 20–21 punktuose) yra „paprastos" rūšiavimo operacijos 7 straipsnio 1 dalies b punkto prasme. Šalys neginčija šio požiūrio. Prejudicinis klausimas iš esmės buvo toks: ar galima teigti, kad eksportuojamų prekių muitinis statusas priklauso nuo to, ar trečiajame etape *Euro Tex* atliktas suderinimas taip pat patenka į minėtos nuostatos reguliavimo sritį.

34. *Euro Tex* teigia, kad jos atliktos suderinimo operacijos nėra „paprastos <...> suderinimo <...> operacijos" 7 straipsnio 1 dalies b punkto prasme, o Komisija laikosi priešingo požiūrio.

35. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad, vadovaujantis 7 straipsnio 1 dalies b punkto teksto anglų kalba pažodiniu aiškinimu [14], visos šioje nuostatoje išvardytos operacijos neišvengiamai yra „paprastos operacijos" šios nuostatos taikymo prasme [15]. Tekstai kitomis kalbomis [16] gali būti suprantami ir kitaip, t. y. kad iš išvardytųjų nuostata apima tik paprastas operacijas [17].

36. Komisija pritaria pirmajam aiškinimui. Jos nuomone, nėra skirtumo tarp kompleksinių suderinimo operacijų ir 7 straipsnio 1 dalies b punkte išvardytų paprastų suderinimo operacijų. Kadangi „suderinimo (įskaitant komplektų sudarymą)" operacijos yra minimos kartu su kita veikla, pavyzdžiui, dulkių valymu, sijojimu, rūšiavimu, klasifikavimu, plovimu, dažymu ir pjaustymu, būdvardis „paprastas" šiuo atveju turi tik aiški-

14 — Taip pat švedų kalba („Enkel behandling bestående i <...> hoppassning <...>") ir olandų kalba („eenvoudige verrichingen zoals <...> assorteren <...>").

15 — Nuo 2001 m. sausio 1 d. įsigaliojo 2000 m. gruodžio 29 d. ES ir Lenkijos asociacijos tarybos sprendimu Nr. 4/2000, kuriuo keičiamas su Lenkija sudarytos Europos sutarties 4 protokolas dėl produktų kilmės sąvokos ir administracinio bendradarbiavimo metodų (OL L 19, 2001, p. 29), pakeisti 7 straipsnis ir kai kurios kitos 4 protokolo nuostatos. 7 straipsnio 1 dalies b punktą keičiančiame 7 straipsnio 1 dalies j punkte „paprastos operacijos" neminimos, o tiesiog yra išvardijama: „sijojimas, rūšiavimas, klasifikavimas, dažymas ir suderinimas (įskaitant komplektų sudarymą)". Keičiančio sprendimo preambulėje nurodyta, kad „reikia atlikti tam tikrus techninius pakeitimus, kad būtų ištaisytos klaidos, pasitaikančios skirtingomis kalbomis parengtose teksto redakcijose (1 konstatuojamoji dalis), taip pat, kad nepakankamo perdirbimo ir apdorojimo operacijų sąrašas „turėtų būti pakeistas siekiant užtikrinti tinkamą aiškinimą ir atsižvelgti į poreikį įtraukti į jį kai kurias anksčiau nebuvusias operacijas" (2 konstatuojamoji dalis). Todėl negalima vienareikšmiškai teigti, kad Sprendimas Nr. 4/2000 suteikia pirmenybę kuriam nors iš 7 straipsnio 1 dalies b punkto aiškinimų.

16 — Atsižvelgiau tik į tas kalbas, kurios buvo oficialiosios kalbos pasirašant 1997 m. birželio 30 d. Sprendimą Nr. 1/97 (nurodytas 2 išnašoje), pakeitusį Asociacijos sutarties 4 protokolą šioje byloje nagrinėjama versija.

17 — Pavyzdžiui, prancūzų kalba „les opérations simples de dépoussiérage, de criblage, de triage, de classement, d'assortiment (y compris la composition de jeux de marchandises), de lavage, de peinture, de découpage" ir vokiečių kalba „einfaches Entstauben, Sieben, Aussondern, Einordnen, Sortieren (einschließlich des Zusammenstellens von Sortimenten), Waschen, Anstreichen, Zerschneiden".

namąją paskirtį. Jei valdžios institucijos turėtų atskirti paprastas dulkių valymo, sijojimo, rūšiavimo, klasifikavimo, suderinimo ir pan. operacijas nuo atitinkamų kompleksinių operacijų, būtų pažeistas teisinio saugumo principas. Kitu atveju visos šios veiklos rūšys būtų laikomos paprastomis ir nesuteiktų produktams kilmės statuso.

37. Aš laikausi kitokios nuomonės.

38. Vadovaujantis teisinio saugumo principu, kiti 4 protokolo 7 straipsnio 1 dalies punktai apima tik paprastas operacijas ir dėl to atrodo, kad jie nustato reikalavimą valdžios institucijoms atskirti paprastas operacijas nuo kompleksinių operacijų. Vadovaujantis 7 straipsnio 1 dalies c punkto antra įtrauka, tokiomis operacijomis laikoma, pavyzdžiui, „paprastas išpilstymas į butelius, bidonus, gertuves ar kitas talpyklas, įdėjimas į maišus, dėklus, dėžes, kortelių ar lentelių tvirtinimas, kitos paprastos pakavimo operacijos“, taip pat 7 straipsnio 1 dalies e punkte paminėtas „paprastas produktų sumaišymas“ ir 7 straipsnio 1 dalies f punkte nurodytas „paprastas produkto surinkimas iš dalių“. Todėl nėra pagrindo nesilaikyti, mano nuomone, paprasčiausio nagrinėjamos nuostatos supratimo dauguma kalbų, tai yra, kad visos šioje nuostatoje numatytos operacijos yra „paprastos“ operacijos.

39. Taip pat pažymėtina, kad toks griežtas 7 straipsnio 1 dalies b punkto aiškinimas atitinka šios nuostatos kaip 6 straipsnio 1 dalyje įtvirtintos bendrosios normos, kuri nustato, jog nevisiškai gauti Bendrijoje produktai laikomi pakankamai perdirbtais ar apdorotais įvykdžius II priedo sąraše nustatytas sąlygas, išimtinį pobūdį.

40. Šiuo atveju ši sąlyga yra tokia: kad visos panaudotos medžiagos turi būti klasifikuojamos kitoje pozicijoje nei jas perdirbus ar apdorojus gautas produktas. Kadangi ši sąlyga yra neginčijamai įvykdyta, norint nustatyti, ar nagrinėjamos suderinimo operacijos suteikia kilmės statusą, reikia atsakyti į klausimą, ar jos yra paprastos, ar kompleksinės. Pirmuoju atveju operacijos nesuteikia kilmės statuso, nes joms taikomas 7 straipsnio 1 dalies b punktas.

41. Kioto konvencija pateikia tam tikras gaires, padedančias atskirti paprastas suderinimo operacijas nuo kompleksinių suderinimo operacijų.

42. Iš D.1 priedo 3 standarto ir c apibrėžimo išplaukia, kad, jei gaminant prekę dalyvavo ne mažiau kaip dvi šalys, jos kilmė muitų

teisės prasme nustatoma pagal vietą, „kurioje buvo atlikta paskutinė esminė apdorojimo arba perdirbimo operacija, *laikoma pakankama, kad suteiktų prekei esminį pobūdį*“ [18].

43. D.1 priedo 6 standarte numatyta, kad esminiu apdorojimu arba perdirbimu nelaikomos operacijos, *„neturinčios įtakos arba turinčios nedidelę įtaką esminėms prekių savybėms ir ypatybėms*“ [19].

44. 6 standarte nurodytoms operacijoms priskiriama, pavyzdžiui, „b) operacijos, skirtos pagerinti prekių pakuotę arba prekinę kokybę ar paruošti jas pervežti, pvz., prekių pakuočių išardymas ar surinkimas, prekių atrinkimas ir rūšiavimas, perpakavimas“, ir „d) skirtingos kilmės prekių maišymas, jei gauto produkto savybės iš esmės nesiskiria nuo maišytų prekių savybių“.

18 — Pasvirusiu šriftu pažymėta mano.

19 — Pasvirusiu šriftu pažymėta mano.

45. Nors iš pateiktų pavyzdžių neišplaukia, kad minėtas apibrėžimas apima vien tik paprastas operacijas, šie bendrojo pobūdžio teiginį paaiškinantys pavyzdžiai turi būti aiškinami atsižvelgiant į pastarąjį. Šiuo atveju svarbu įvertinti, ar operacijos turi didesnę negu nedidelę įtaką esminėms prekių savybėms ir ypatybėms.

46. Šioje byloje nacionalinis teismas turi tai nustatyti, remdamasis faktinėmis bylos aplinkybėmis. Į d pavyzdį ar apskritai į D.1 priedo 6 standartą nepatenka nagrinėjamos suderinimo operacijos, jei jos turėjo didesnę negu nedidelę įtaką esminėms pagamintų prekių, t. y. surūšiuotų ir suderintų drabužių, savybėms ir ypatybėms ir todėl jos nebus paprastos operacijos 7 straipsnio 1 dalies b punkto prasme.

47. Nemanau, kad tuo atveju, kai, kaip teigiama nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, suderinimo tikslas yra kartu supakuoti, pavyzdžiui, tos pačios kategorijos gaminius (kaip antai, šilkiniai maršš-

kiniai, vilnoniai bliuzonai ar džinsai), yra pagrindas laikyti šią operaciją turinčia įtakos esminėms produktų savybėms ar ypatybėms, nes autentiškos išmestų produktų esminės savybės ar ypatybės išlieka nepakitusios.

48. Akivaizdu, kad nacionalinis teismas gali geriausiai įvertinti *Euro Tex* teiginį [20], jog jos atliktos operacijos nebuvo paprastos operacijos 7 straipsnio 1 dalies b punkto prasme, nes perdirbant prekės buvo surūšiuotos į daugelį kategorijų. Jos nuomone, iš nuostatoje pateikto patikslinimo „(įskaitant komplektų sudarymą (Zusammenstellen))“ išplaukia, kad sąvoka „paprastos <...> suderinimo <...> operacijos“ turi visai kitą reikšmę — nėra reikalaujama aukštesnių gebėjimų, nei, tarkime, suderinti mėlyną su mėlyna ar panašiai. Tačiau *Euro Tex* teigia, kad atliekant jos rūšiavimo operacijas yra būtina gebėti atskirti gaminius pagal audinius, kokybę ir sudėtį (Zusammensetzung), o tam reikia išmanyti mados tendencijas, atskirų šalių specifinius poreikius ir audinių kokybę; šias žinias galima įgyti tik mokymuose.

49. Nacionalinis teismas, kaip vienintelis galintis priimti sprendimą dėl faktinių aplinkybių, privalo nuspręsti, ar *Euro Tex* pakankamai įrodė savo teiginį, kad jos darbuotojų atliekamos suderinimo operacijos buvo ne paprastos, o kompleksinės.

50. Galiausiai norėčiau trumpai išnagrinėti pridėtinės vertės klausimą.

51. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nuomone, *Euro Tex* surinktos bevertės prekės vien dėl jos atlikto apdorojimo įgijo tam tikrą vertę (nuo 0,70 iki 1,00 Vokietijos markės arba nuo 0,36 iki 0,51 euro už kilogramą). Jo manymu, kadangi *Euro Tex* atliktas rūšiavimas ir suderinimas

20 — Nenagrinėjau kitų trijų *Euro Tex* pateiktų argumentų, nes juose buvo iškelti su vieninteliu prejudicinio klausimo dalyku — 4 protokolo 7 straipsnio 1 dalies b punkto aiškinimu — nesusiję klausimai. (Šiuose argumentuose iš esmės teigiama, kad dėvėti drabužiai, pirma, tarifo pozicijai pasikeitus iš naujų drabužių į dėvėtus drabužius, yra laikomi kilusiais Bendrijoje *dar iki Euro Tex* operacijų atlikimo, antra, yra „atliekos“ Bendrijos teisės prasme, nes kilmė priklauso nuo juos išmetusio asmens ir jo gyvenamosios vietos valstybės („dem Land in dem (er) sich aufhält“); ir (arba) trečia, yra „(Bendrijoje) surinkti naudoti daiktai, tinkami naudoti tik žaliavų regeneravimui <...> arba panaudoti kaip atliekas“, kurie laikytini visiškai gautais Bendrijoje 4 protokolo 5 straipsnio 1 dalies h punkto prasme).

suteikė dėvėtiems drabužiams pridėtinę vertę, tai patvirtina, kad šios operacijos buvo esminis gamybos etapas.

52. „Esminio gamybos etapo" kriterijus suformuluotas Teisingumo Teismo praktikoje [21], susijusioje su kilmės statusą reglamentuojančiais Bendrijos bendrais teisės aktais [22]. Pritariu Komisijos nuomonei, kad ši Teisingumo Teismo praktika tiesiogiai nesusijusi su nagrinėjama byla. Kioto konvencijos D.1 priedo 3 standarto poveikis yra tas, kad Susitariančiosios Šalys gali išreikšti esminio pakeitimo kriterijų nustatant prekių kilmę taisykle, reikalaujančia pakeisti tarifo poziciją, ir (arba) perdirbimo arba apdorojimo operacijų, suteikiančių arba nesuteikiančių prekėms kilmės statusą, sąrašu ir (arba) *ad valorem* procento taisykle. Išimčių sąrašuose nurodytos operacijos gali būti susijusios arba su prekėmis atliktomis operacijomis, arba su *ad valorem* procento taisykle. Kalbant apie dėvėtus drabužius, reikia nurodyti, kad Bendrija 4 protokole esminio pakeitimo kriterijumi pasirinko bendrąją taisyklę, reikalaujančią pakeisti tarifo poziciją (II priedo 6 straipsnio 1 dalis) sudarant kilmės nesuteikiančių apdorojimo arba perdirbimo operacijų sąrašą (7 straipsnio 1 dalis). Bendrija neišreiškė šio kriterijaus *ad valorem* procento taisykle. Minėtoje teismų praktikoje buvo nagrinėjama kitokia situacija, susijusi su teisės akto [23], kuriame nebuvo įtvirtinta nė viena iš šių taisyklių, aiškinimu. Nors lygiai taip pat būtų buvę politiškai protinga pasirinkti pridėtinės vertės kriterijų, tačiau šiuo atveju Bendrijos įstatymų leidėjas priėmė kitą sprendimą, todėl šis kriterijus netaikytinas.

53. Mano nuomone, minėtą aiškinimą patvirtina 4 protokolo 7 straipsnio 1 dalis, kurios f punkte numatytas „paprastas produkto surinkimas iš dalių". Nepaisant to, kad net ir paprastas surinkimas beveik visuomet sukuria pridėtinę vertę, Bendrijos teisės aktų leidėjas aiškiai nenumatė galimybės, kad tokia operacija galėtų suteikti Bendrijos kilmę.

54. Todėl manau, kad pridėtinės vertės klausimas neturi įtakos mano vertinimui.

21 — 1977 m. sausio 26 d. Sprendimas *Gesellschaft für Überseehandel*, 49/76, Rink. p. 41 ir 8 išnašoje minėtas sprendimas *Brother International*.

22 — 1968 m. birželio 27 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 802/68 dėl bendro prekių kilmės sąvokos apibrėžimo (OL L 148, p. 1) 5 straipsnis numato: „Jeigu prekės buvo gaminamos ne vienoje šalyje, jos laikomos kilusiomis iš tos šalies, kurioje buvo atliekamas baigiamasis, svarbus, ekonomiškai pagrįstas jų perdirbimo arba apdorojimo procesas tam tikslui įrengtoje įmonėje, o šio proceso metu buvo pagamintas naujas produktas arba atliktas svarbus to produkto gamybos etapas." (Neoficialus vertimas)

23 — Žr. 22 išnašą.

Išvada

55. Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, manau, kad į *Finanzgericht Düsseldorf* pateiktą klausimą Teisingumo Teismas turėtų atsakyti taip:

— Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Lenkijos Respublikos asociacijos sutarties 4 protokolo, pakeisto 1997 m. birželio 30 d. Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Lenkijos Respublikos asociacijos tarybos sprendimu Nr. 1/97, 7 straipsnio 1 dalies b punkte numatytų kategorijų operacijos patenka į šios nuostatos taikymo sritį, tik jei jos yra paprastos.

— Operacija laikoma paprasta, jei ji neturi įtakos arba turi nedidelę įtaką esminėms prekių savybėms ir ypatybėms.

— Nustatyti, ar šis apibrėžimas apima prašyme priimti prejudicinį sprendimą aprašytas operacijas, turi kompetentingas nacionalinis teismas.